

Hodnocení diplomové práce Dagmar Tonhauzerové

posudek oponentky

Název práce: Frazeologie ve vybraných učebnicích českého jazyka

1. **TÉMA A CÍL PRÁCE:** Autorka si za cíl práce zvolila výzkum zastoupení „frazeologie ve vybraných učebnicích českého jazyka na 2. stupni základní školy.“ (str. 5). K jeho naplnění volí obsahovou analýzu učebnic českého jazyka, pracovních sešitů a čítanek a dále využívá dotazníkovou metodu pro zjištění znalostí žáků a jejich dovedností funkčně užívat frazeologismy. Konstatuji, že cíl práce byl splněn.

2. **OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ:** Práce je přehledně členěna na teoretickou a praktickou část, poznatky uváděné v první části jsou následně vhodně využity při formulaci dílčích závěrů analýzy učebnic i celkového závěru práce. Práce obsahuje podrobnou kvalitativní i kvantitativní analýzu 18 učebnic českého jazyka od 6 různých nakladatelství, čtyř pracovních sešitů k učebnicím českého jazyka nakladatelství Fraus, čtyř čítanek nakladatelství Fraus, tří čítanek nakladatelství Taktik a čtyř pracovních sešitů k Hravé literatuře nakladatelství Taktik. Výběr analyzovaných materiálů přitom není nahodilý, v práci je adekvátně odůvodněn. Výsledky provedené analýzy těchto materiálů a jejich přehledné zpracování považuji za přínosné pro učitele, kteří se problematice frazeologie věnují, i pro nakladatele při tvorbě aktuálních didaktických materiálů. Další významnou součástí práce je dotazník distribuovaný mezi 51 respondentů, žáků dvou základních škol, a obsahující materiál pro kvantitativní analýzu dat na téma dovedností žáků rozpoznávat a funkčně užívat frazeologismy. Přílohou práce jsou rovněž ukázky žakovských prací, které ilustrují aktivity do výuky vhodné k rozvoji slovní zásoby žáků a jejich dovednosti pochopit význam frazeologismů a funkčně je užívat ve svém jazykovém projevu.

3. **FORMÁLNÍ ÚPRAVA:** Práce po formální stránce odpovídá nárokům kladeným na kvalifikační práce tohoto typu. Text prošel jazykovou korekturou. Místo se vyskytují chybné nebo nepřesné formulace, např. na str. 37: „Je uvedena v rámci cvičení zaměřeném na jazykový rozbor...“; str. 44: „(...) není uvedena definice pranostiky a přirovnání, ale u ve všech ostatních termínů jsou uvedeny tři příklady.“ Str. 105: „Je nutné se tomuto učivu věnovat více, protože žáci málo čtou a jejich význam najdeme dnes spíše v literatuře.“; tamtéž: „Zde si žáci neuvědomili, co je synonymní spojení, a uváděli vysvětlení významu. U opačného spíše neznali další frazeologická spojení.“ Na str. 105 se dvakrát vyskytuje tatáž pasáž textu: „Úkoly jsme sestavovali na základě ukázek z učebnic, pracovních sešitů a pracovních listů, se kterými jsme pracovali v hodinách jazykové výchovy a slohu.“ A podobně.

4. **KOMENTÁŘ HODNOTITELKY:** Kvalitu této práce je třeba hodnotit ve vztahu k jejímu vývoji. Práce prošla přepracováním, byla významně doplněna po obsahové stránce a prošla jazykovou korekturou. Je evidentní, že většina formálních nedostatků, které se v práci objevují, jde na vrub rozsáhlým úpravám, které autorka v práci provedla, což je při současném rozsahu, který

činí 137 stran, pochopitelné. Oceňuji však zejména kvalitativní posun v obsahovém zpracování práce i rozšíření a vhodné prohloubení práce o návazné výzkumné činnosti, kterými autorka svoji práci doplnila, zejména zahrnutí pracovních sešitů a čítanek do obsahové analýzy didaktických materiálů, které nyní poskytuje mnohem vyváženější a přesnější pohled na výuku frazeologie v hodinách ČJL na 2. stupni ZŠ.

Při obhajobě by autorka mohla odpovědět na otázku, zda, případně jakým způsobem zkušenost s rozšířením obsahové analýzy učebnicových řad o další součásti ovlivnila její náhled na výuku frazeologie na ZŠ.

NAVRHOVANÉ HODNOCENÍ: Práci doporučuji k obhajobě a doporučuji hodnocení **výborně – velmi dobře dle průběhu obhajoby.**

V Plzni dne 30. 5. 2024

Růžena Písková

Souhlasí s originálem
Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta pedagogická
katedra českého jazyka a literatury
Růžena Písková